

V pondelok vyjde na DVD film Južná pošta Stanislava Párnického

Projekt Slovenský film 80. rokov, ktorý zastrešuje Slovenský filmový ústav a vydavateľstvo Petit Press, vstúpil do svojej druhej polovice. Edícia kvalitných filmov predstavuje slovenskú tvorbu jednej dekády, na DVD nosičoch je od októbra dostupná v novinových stánkoch. V týždni od 6. do 10. novembra 2006 bude v predaji už šiesty titul – *Južná pošta* režiséra Stanislava Párnického.

Stanislav Párnický absolvoval v roku 1967 odbor divadelnej réžie na VŠMU. Po skončení štúdií istý čas pôsobil v Divadle SNP v Martine, potom sa na dlhé roky presunul do Slovenskej televízie, kde sa stal výraznou osobnosťou televíznej tvorby. Režiroval televízne filmy ako *Americká tragédia* (1977), *Chlapec z majera* (1980), *Cukor* (1982) a mnoho ďalších. Po roku 1985 prešiel na Kolibu do Slovenskej filmovej tvorby. Tam vznikli snímky *Kára plná bolesti* (1985), *Južná pošta* (1987), *Šípová Ruženka* (1990), *...kone na betóne* (1995). V roku 1990 sa podieľal na vzniku Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v Bratislave. Bol prvým vedúcim Katedry filmovej a televíznej réžie a dekanom FTF VŠMU. Na fakulte pôsobí aj v súčasnosti ako pedagóg.

Film *Južná pošta* je adaptáciou románu Ladislava Balleka a odohráva sa vo fiktívnom mestečku Palánok na juhu Slovenska tesne po druhej svetovej vojne. Zobrazuje nepokojnú povojnovú situáciu plnú politických a národnostných konfliktov. Dej je zobrazený očami malého chlapca. Jeho pohľad na svet plný fantázie, prelínajúci sa so skutočnosťou, ovplyvňuje optiku celého filmu. Ústrednou dejovou líniou je konflikt medzi dvoma mužmi – colníkom (Jiří Bartoška) a pašerákom (Pavel Nový). Film postráda politický náboj, len využíva známe historické fakty. Vďaka prítomnosti detského hrdinu sa tvorcovia mohli vyhnúť schematickejšiemu.

Napriek tomu, že film hovorí o politicky háklivých témach, nie je politickým filmom. „*Južná pošta nebola tendenčným filmom, zaťaženým falošnou ideologizáciou. Napriek tomu, že hovorila o politicky určovanej hranici, predovšetkým sa venovala hraničiam času v živote človeka,*“ hovorí Stanislav Párnický. Režisér svoj film pokladá za aktuálny aj v dnešnej dobe. „*Významy v Južnej pošte sa nemenia. Aj dnes sa o tej istej hranici rozprávame približne rovnakým spôsobom, akým o nej hovorí môj film – v ľudoch stále ostáva vytýčenie politických hraníc ako prekážka. Film má čo povedať aj preto, že potreba uvedomiť si v sebe istú historicitu, kultúrnu nadväznosť a tradíciu priestoru je nesmierne aktuálna.*“ *Južná pošta* sa odohráva v relatívne demokratickom a otvorenom priestore po skončení vojny. „*Povojnová doba bola v určitých aspektoch veľmi čistá, bola v nej uchovaná neuveriteľná nádej. Od týchto čias sme dnes rovnako vzdialení ako sme boli v osemdesiatych rokoch,*“ dodáva Párnický.

Režisér nemal pripomienky ku kvalite technického prepisu. A ako vníma projekt vydávania slovenských filmov na DVD? „*To, čo bolo dobré, stojí za to vidieť aj po dvadsiatich rokoch. Vydávané filmy poukazujú na to, že slovenská kinematografia bola*

vnútorne zdravá a prinášala zaujímavé myšlienky bez ohľadu na to, že vznikala v totalite. Kultúra a umenie môžu byť zabrzdené či obmedzené, ale vnútornú slobodu tvorcom nemôže zobrať nikto. Tú možno komercia obmedzí viac než ideológia.“ Stanislav Párnický víta aj snahu SFÚ a vydavateľstva Petit Press distribuovať slovenské filmy. „Prostredníctvom DVD pripomínajú, že u nás existuje kultúrny priestor, na ktorý by sme nemali zabudnúť. Ak si spoločnosť nezabezpečí sebareflexiu, vytvorí si diery vo svojom národnom a kultúrnom povedomí a spoločenskom myslení,“ uzatvára Párnický.

spracovala **Eva Michalková**

JUŽNÁ POŠTA (1987)

RÉZIA – Stanislav Párnický • **NÁMET** – Ladislav Ballek (román) • **SCENÁR** – Jozef Heriban, Jozef Slovák • **KAMERA** – Laco Kraus • **HUDBA** – Ivan Kašík • **STRIH** – Eduard Klenovský • **ZVUK** – Csaba Török • **ARCHITEKT** – František Csiky • **KOSTÝMY** – Milan Čorba • **VEDÚCI VÝROBY** – Milan Hulík • **EXTERIÉRY** – Babiná, Borinka, Bratislava, Harvelka, Komárno, Plavecký Mikuláš, Rožňava, Šahy • **HRAJÚ** – Peter Zeman (Ján Jurkovič), Jiří Bartoška (Pavol Jurkovič), Magda Vášáryová (Mária Jurkovičová), Pavol Mikulík (Jozef Gonda), Zdena Studénková (Magda Gondová), Pavel Nový (Jozef Kováč), Eva Jakoubková (Kováčová) a. i. • **MINUTÁŽ** – 97 min • **PREMIÉRA** – 7. 4. 1988

Jedným zo zámerov DVD edície Slovenského filmového ústavu a vydavateľstva Petit Press *Slovenský film 80. rokov* je obnoviť záujem slovenských divákov o pôvodnú filmovú tvorbu, aj preto pripomína produkciu obdobia 80-tych rokov, ktoré je ešte stále v pamäti staršej, ale i strednej generácie. Výber tvorí desať titulov. Dobrodružná dráma o pašovaní koní na slovensko-poľskom pohraničí krátko po prvej svetovej vojne *Noční jazdci* (1981) Martina Hollého, situačná komédia o smoliarovi Šimonovi v podaní Emila Horvátha ml. *Sladké starosti* (1984) režiséra Juraja Herza, tinedžerský hudobný film Dušana Rapoša *Fontána pre Zuzanu* (1985) o prvých láskach a neláskach, ďalej dramatický príbeh o morálke *Pomocník* (1981) Zora Záhona podľa rovnomenného románu Ladislava Balleka, ďalší sfilmovaný Ballekov román *Južná pošta* (1987) v réžii Stanislava Párnického o prelomových chvíľach detstva päťročného chlapca v časoch povojnového obdobia na južnom Slovensku, tragikomický príbeh z prostredia východoslovenského regiónu *Pásla kone na betóne* (1982) Štefana Uhra, psychologický príbeh plný osobných konfliktov a dramatických situácií *Iná láska* (1985) Dušana Trančíka, generačný debut troch režisérov (Michal Ruttkay, Vladimír Štric, Kvetoslav Hečko) a jedného scenáristu (Štefan Uhrík) *Iba deň*, tragický príbeh o osudoch mladých priateľov počas druhej svetovej vojny *Chodník cez Dunaj* (1989) Miloslava Luthera a film Dušana Hanáka *Ja milujem, ty miluješ* (1980). O hodnote Hanákovho a Dušekovho diela svedčia ocenenia, ktoré film získal po sprístupnení verejnosti na konci 80. rokov. Snímka *Ja milujem, ty miluješ* dostala dosiaľ najvyššie ocenenie v dejinách slovenskej kinematografie – Dušanovi Hanákovi udelili Strieborného medveďa za najlepšiu réžiu na Medzinárodnom filmovom festivale Berlín 1989. Film získal aj Grand Prix a Cenu FIPRESCI na Medzinárodnom filmovom festivale v Štrasburgu 1989. Film v čase vzniku zakázali, uvoľnený do distribúcie bol až deväť rokov po nakrútení. Jednotlivé DVD tituly obsahujú aj textové bonusy, medzi nimi ohlasy z tlače, informácie o filme a profily tvorcov, fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. DVD edícia sa realizovala s finančnou podporou MK SR.

TERMÍNY VYDANIA DVD TITULOV:

FONTÁNA PRE ZUZANU – 2. október 2006
CHODNÍK CEZ DUNAJ – 9. október 2006
IBA DEŇ – 16. október 2006
INÁ LÁSKA – 23. október 2006
JA MILUJEM, TY MILUJEŠ – 30. október 2006
JUŽNÁ POŠTA – 6. november 2006
NOČNÍ JAZDCI – 13. november 2006
PÁSLA KONE NA BETÓNE – 20. november 2006
POMOCNÍK – 27. november 2006
SLADKÉ STAROSTI – 4. december 2006

Viac informácií o filmoch DVD edície Slovenský film 80. rokov nájdete na www.sfu.sk, objednávkový kupón na www.dvd.sme.sk.